

نام و نام خانوادگی :	سال سوم آموزش متوسطه	رشته : ریاضی فیزیک علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس : شیمی (۳) و آزمایشگاه
مدت امتحان: ۱۱۰ دققه	تاریخ امتحان : ۱۴۹۸/۱۰/۹	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۹۸			http://aee.medu.ir
ردیف	نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	

توجه : استفاده از ماشین حساب ساده (دارای چهار عمل اصلی ، جذر و درصد) بلامانع است تا دو رقم اعشار دقت شود.

۱	۱/۲۵	<p>در هر مورد از بین واژه‌های داخل پرانتز، واژه مناسب را انتخاب و به پاسخ‌نامه منتقل کنید.</p> <p>الف - پس از آب (استون / اتانول) ، مهم ترین حلال صنعتی است.</p> <p>ب - برای شناسایی یون Fe^{3+} در محلول از (سدیم کلرید / سدیم هیدروکسید) می‌توان استفاده کرد.</p> <p>پ - با انتقال انرژی از سامانه به محیط، انرژی درونی سامانه (کاهش / افزایش) می‌یابد.</p> <p>ت - اغلب واکنش‌هایی که $\Delta H < 0$ (منفی / مثبت) است، خود به خودی انجام می‌شوند.</p> <p>ث - نقطه جوش هر محلول دارای ماده حل شونده غیر فرار، از حلال خالص آن (بیشتر / کمتر) است.</p>
۲	۱/۷۵	<p>درستی و نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید و در صورت نادرست بودن ، شکل درست عبارت را بنویسید.</p> <p>الف - مقدار فراورده‌های مورد انتظار از محاسبه استوکیومتری، مقدار عملی واکنش است.</p> <p>ب - دماسنج الکلی، یک سامانه بسته است.</p> <p>پ - اجزای محلول کلوبیدی را با صاف کردن می‌توان جدا کرد.</p> <p>ت - تغییر فاز یک ماده خالص، یک تغییر شیمیایی است.</p>
۳	۱/۵	<p>برای هر یک از موارد زیر <u>دلیل</u> بنویسید.</p> <p>الف - رسانایی الکتریکی محلول ۱ مول بر لیتر نمک سدیم کلرید در آب بیشتر از محلول ۱ مول بر لیتر شکر در آب است..</p> <p>ب - آنتالپی استاندارد تشکیل نیتروژن مایع ($N_2(l)$) مقدار منفی است.</p> <p>پ - مصرف بیش از اندازه ویتامین C، برای بدن مشکلی ایجاد نمی‌کند.</p>
۴	۲	<p>با توجه به واکنش‌های شیمیایی داده شده به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:</p> <p>a) $\text{Zn(s)} + \text{H}_2\text{PO}_4\text{(aq)} \rightarrow \text{H}_2\text{(g)} + \text{Zn}_2(\text{PO}_4)_2\text{(s)}$</p> <p>b) $\text{ZnBr}_2\text{(aq)} + 2\text{AgNO}_3\text{(aq)} \rightarrow \dots \text{(aq)} + 2\text{AgBr(s)}$</p> <p>c) $\text{CdCO}_3\text{(s)} \xrightarrow{\Delta} \dots \text{(s)} + \text{CO}_2\text{(g)}$</p> <p>الف) نوع واکنش‌های «a»، «b» و «c» را مشخص سازید.</p> <p>ب) معادله کامل شده واکنش‌های «b» و «c» را در پاسخ‌نامه بنویسید.</p> <p>پ) واکنش «a» را موازن کرده و در پاسخ‌نامه بنویسید.</p>
		ادامه سوال‌ها در صفحه دوم

نام و نام خانوادگی :	سال سوم آموزش متوسطه	رشته : ریاضی فیزیک علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس : شیمی (۳) و آزمایشگاه
مدت امتحان: ۱۱۰ دققه	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۹	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			http://aee.medu.ir
ردیف	نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	

الف) با گذاشتن علامت، مناسب ترین حلال برای هر حل شونده را مشخص کنید.

حل	حل شونده	ید	نفتالن	پتاسیم کلرید	شکر (ساکارز)
آب					
تولوئن					

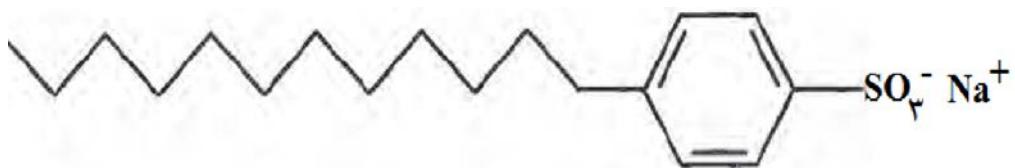
۵

ب) دلیل انتخاب مناسب ترین حلال برای ید را بنویسید.

پ) نیروی جاذبه بین حلال و حل شونده در کدام مورد از بقیه بیشتر است؟

۱

با توجه به ساختارهای داده شده، پاسخ دهید:

۶

الف - ترکیب داده شده جزء کدام دسته از پاک کننده ها است؟ (صابونی / غیر صابونی)

ب - چگونه این پاک کننده سبب پخش شدن چربی ها در آب می شود؟

۱/۵

الف - مقداری جامد پتاسیم نیترات (KNO_3) به آب داخل ارلن اضافه می شود. با حل شدن جامد در آب، محلول داخل ارلن سردتر می شود. انحلال پتاسیم نیترات در آب گرماده است یا گرماییر؟

۷

ب - انحلال نمک آمونیوم نیترات (NH_4NO_3) در آب گرماییر است. مقدار انرژی شبکه آمونیوم نیترات را با مقدار مجموع انرژی آب پوشی یون های آن ، با ذکر دلیل مقایسه کنید.

پ - افزایش دما چه تاثیری بر میزان انحلال پذیری نمک آمونیوم نیترات در آب دارد؟

«ادامه سوالها در صفحه سوم»

نام و نام خانوادگی :	سال سوم آموزش متوسطه	رشته: ریاضی فیزیک علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: شیمی (۳) و آزمایشگاه
مدت امتحان: ۱۱۰ دققه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۹	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			http://aee.medu.ir
ردیف	نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	

۱/۲۵	<p>در معادله واکنش های داده شده:</p> <p>$C_7H_8OH(l) \rightarrow C_7H_8OH(g) \quad \Delta H^\circ = + ۳۸\text{ kJ}$ واکنش اول :</p> <p>$C_7H_8OH(s) \rightarrow C_7H_8OH(l) \quad \Delta H^\circ = ? \text{ kJ}$ واکنش دوم :</p> <p>آ) تغییر آنتالپی هر واکنش، ΔH° چه فرآیندی را نشان می دهد ؟</p> <p>ب) به جای (?) کدام یک از عددهای (+۳۸ - ۳۸ +۶۸ - ۶۸ +۵ - ۵) را قرار می دهید ؟ <u>دو دلیل</u> برای انتخاب خود بنویسید.</p>	۸						
۱	<p>گوگرد با اکسیژن مطابق واکنشهای زیر، گازهای SO_2 و SO_3 تولید می کند.</p> <p>۱) $S(s) + O_2(g) \rightarrow SO_2(g) \quad \Delta H_1^\circ = -۲۹۷ \text{ kJ}$</p> <p>۲) $2SO_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2SO_3(g) \quad \Delta H_2^\circ = -۱۹۶ \text{ kJ}$</p> <p>به کمک اطلاعات داده شد ΔH° واکنش زیر را به دست آورید.</p> <p>$S(s) + \frac{۳}{۲} O_2(g) \rightarrow SO_3(g) \quad \Delta H^\circ = ? \text{ kJ}$</p>	۹						
۱/۵	<p>با استفاده از داده های جدول زیر و واکنش سوختن متانول، آنتالپی استاندارد تشکیل متانول را محاسبه کنید.</p> <p>$2CH_3OH(l) + 3O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g) + 4H_2O(l) \quad \Delta H = -۱۴۳۰ \text{ kJ}$</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>$\Delta H^\circ_{\text{تشکیل}} (\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-۱})$</th> <th>ماده</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>-۳۹۴</td> <td>$CO_2(g)$</td> </tr> <tr> <td>-۲۸۶</td> <td>$H_2O(l)$</td> </tr> </tbody> </table>	$\Delta H^\circ_{\text{تشکیل}} (\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-۱})$	ماده	-۳۹۴	$CO_2(g)$	-۲۸۶	$H_2O(l)$	۱۰
$\Delta H^\circ_{\text{تشکیل}} (\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-۱})$	ماده							
-۳۹۴	$CO_2(g)$							
-۲۸۶	$H_2O(l)$							
۱/۲۵	<p>یک ترکیب یونی شامل ۶۹٪ سدیم و ۳۱٪ فسفر است، فرمول تجربی این ترکیب را به دست آورید.</p> <p>$1\text{molNa}=۲۲/۹۹\text{gNa}$ ، $1\text{molP}=۳۰/۹۷\text{gP}$</p>	۱۱						
	«ادامه سوالها در صفحه چهارم»							

۱۲	<p>با توجه به انحلال خود به خود گاز هیدروژن کلرید در آب به موارد زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) این فرایند با افزایش آنتروپی همراه است یا با کاهش آنتروپی؟ چرا؟</p> <p>ب) کدام یک از حالت‌های زیر بیانگر انحلال خودبه‌خود گاز هیدروژن کلرید در آب است؟ چرا؟</p> <p><u>واکنش دهنده‌ها (حالت آغازی)</u></p> <p><u>فرآورده‌ها (حالت پایانی)</u></p> <p>«۱» «۲» «۳»</p>
۱۳	<p>نمونه‌ای به جرم ۵ گرم از سنگ آهک را در مقدار کافی هیدروکلریک اسید (HCl) حل می‌کنیم اگر درصد خلوص کلسیم-کربنات (CaCO_3) در این نمونه ۷۲٪ باشد، با توجه به واکنش زیر محاسبه کنید در این فرایند چند گرم گاز کربن‌دی‌اکسید (CO_2) در شرایط استاندارد تولید می‌شود؟</p> $\text{CaCO}_3(s) + 2\text{HCl}(\text{aq}) \rightarrow \text{CaCl}_2(\text{aq}) + \text{CO}_2(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l})$ $1 \text{ mol CO}_2 = 44/01 \text{ g} \quad 1 \text{ mol CaCO}_3 = 100/09 \text{ g}$
۱۴	<p>طبق واکنش زیر به چند میلی لیتر محلول $12\text{ mol.L}^{-1}\text{Pb(NO}_3)_2$ برای واکنش کامل با ۳۲ میلی لیتر محلول $17\text{ mol.L}^{-1}\text{KI}$</p> $2\text{KI}(\text{aq}) + \text{Pb}(\text{NO}_3)_2(\text{aq}) \rightarrow \text{PbI}_2(\text{s}) + 2\text{KNO}_3(\text{aq})$
۱۵	<p>جمع نمره</p> <p>«موفق باشید»</p>

با سمه تعالی

رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: شیمی (۳) و آزمایشگاه

تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۹

سال سوم آموزش متوسطه

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی
http://aee.medu.ir

دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱	<p>الف) اتابول «۰/۲۵» ص ۷۶ ب) سدیم هیدروکسید «۰/۲۵» ص ۱۱ پ) کاهش «۰/۲۵» ص ۴۷</p> <p>ت) منفی «۰/۲۵» ص ۶۵ ث) بیشتر «۰/۲۵» ص ۹۵</p>	۱/۲۵																				
۲	<p>الف) نادرست «۰/۰۲۵» ص: ۳۲ ب) درست «۰/۰۲۵» ص: ۴۵</p> <p>پ) نادرست. ذره های سازنده یک کلوئید با صافی نمی توان جدا کرد. «۰/۰۲۵» ص: ۹۸</p> <p>ت) نادرست «۰/۰۲۵» تغییر فاز یک تغییر فیزیکی است. «۰/۰۲۵» ص: ۷۴</p>	۱/۷۵																				
۳	<p>الف) نمک در آب به صورت یونی حل می شود. «۰/۰۲۵» ولی شکر در آب به صورت مولکولی حل می شود «۰/۰۲۵» ص ۹۳</p> <p>ب) نیتروژن در دمای اتاق و فشار یک اتمسفر گاز است «۰/۰۲۵» تبدیل گاز به مایع، گرماده (منفی) است. «۰/۰۲۵»</p> <p>پ) ویتامین C محلول در آب است «۰/۰۲۵» و مازاد آن در ادرار دفع می شود. «۰/۰۲۵» ص ۸۰</p>	۱/۵																				
۴	<p>الف) واکنش «a»: جابه جایی یگانه «۰/۰۲۵» واکنش «b»: جابه جایی دوگانه «۰/۰۲۵» واکنش «c»: تجزیه «۰/۰۲۵»</p> <p>(ب)</p> <p>b) $ZnBr_{\text{aq}} + 2AgNO_{\text{aq}} \rightarrow \underbrace{Zn(NO_3)_2}_{0/25} + 2AgBr(s)$</p> <p>c) $CdCO_{\text{s}} \xrightarrow{\Delta} \underbrace{CdO}_{0/25} + CO_{\text{g}}$</p> <p>پ) $\underbrace{Zn}_{0/25} + \underbrace{H_3PO_4}_{\text{aq}} \rightarrow \underbrace{H_2}_{\text{g}} + \underbrace{Zn(PO_4)}_{\text{s}}$ هر ضریب درست «۰/۰۲۵» در مجموع «۰/۰۷۵» ص ۳ تا ۱۰</p>	۲																				
۵	<p>الف) درست بودن هر مورد در جدول «۰/۰۲۵»</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>حل شونده</th> <th>ید</th> <th>نفتالن</th> <th>پتاسیم کلرید</th> <th>شکر (ساکارز)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>حلال</td> <td>×</td> <td>×</td> <td>۰/۰۲۵</td> <td>۰/۰۲۵</td> </tr> <tr> <td>آب</td> <td>×</td> <td>۰/۰۲۵</td> <td>۰/۰۲۵</td> <td>×</td> </tr> <tr> <td>تولوئن</td> <td>۰/۰۲۵</td> <td>۰/۰۲۵</td> <td>۰/۰۲۵</td> <td>۰/۰۲۵</td> </tr> </tbody> </table> <p>ب) ید ناقطبی «۰/۰۰۲۵» و تولوئن هم ناقطبی است «۰/۰۰۲۵» شبیه در شبیه حل می شود. «۰/۰۰۲۵»</p> <p>پ) آب - پتاسیم کلرید «۰/۰۰۲۵» ص: ۷۸-۷۹</p> <p>«ادامه راهنمای در صفحه دوم»</p>	حل شونده	ید	نفتالن	پتاسیم کلرید	شکر (ساکارز)	حلال	×	×	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	آب	×	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	×	تولوئن	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	۲
حل شونده	ید	نفتالن	پتاسیم کلرید	شکر (ساکارز)																		
حلال	×	×	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵																		
آب	×	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	×																		
تولوئن	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵	۰/۰۲۵																		

با سمه تعالی

رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: شیمی (۳) و آزمایشگاه

تاریخ امتحان: ۱۴۰۸/۱۰/۹

سال سوم آموزش متوسطه

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی
http://aee.medu.ir

دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۸

نمره

راهنمای تصحیح

ردیف

۱

الف) غیر صابونی « /۲۵ »

ب) جز آبیونی دو بخش دارد. یک بخش ناقطبی (آب گریز) ۰/۲۵ که در مواد ناقطبی حل می شود. ۰/۲۵ بخش دیگر سرقطبی آن است که در حلال قطبی مانند آب حل می شود ۰/۲۵ و به این ترتیب این ماده، پخش کننده چربی در آب است.

۱/۵

الف) گرمایگیر ۰/۲۵ ص: ۸۴ کتاب

ب) انرژی شبکه <مجموع انرژی آب پوشی یون ها> ۰/۲۵ ص: ۸۲

زیرا آنتالپی انحلال از جمع جبری گرمای لازم برای فروپاشی شبکه بلور (گرمایگیر - علامت مثبت) ۰/۲۵ و گرمای آزاد شده بر اثر آب پوشی یون ها (گرماده - علامت منفی) ۰/۲۵ بدست می آید. انحلال آمونیوم نیترات گرمایگیر است بنابراین مقدار انرژی شبکه بزرگتر است. ۰/۲۵ ص: ۸۲ کتاب درسی

ب) افزایش دما باعث افزایش انحلال پذیری آمونیوم نیترات می شود. ۰/۲۵ ص: ۸۵

۱/۲۵

الف) واکنش اول: تبخیر « ۰/۲۵ » ص: ۵۶ کتاب درسی

واکنش دوم: ذوب « ۰/۲۵ »

ب) « ۰/۲۵ » +۵

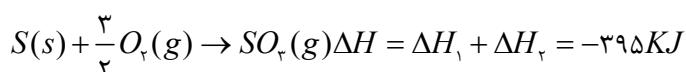
تبديل جامد به مایع گرمایگیر است (عدد مثبت) « ۰/۲۵ »

آنالپی استاندارد تبخیر از آنتالپی استاندارد ذوب بیشتر است. ۰/۲۵ ص: ۵۶ کتاب درسی

۱

واکنش دوم ضرب در $\frac{1}{2}$ « ۰/۲۵ » و آنتالپی آن نیز ضرب در $\frac{1}{2}$ « ۰/۲۵ »

جمع کردن واکنش ها و آنتالپی واکنش ها « ۰/۵ » به صورت زیر:

«ادامه راهنمای در صفحه سوم»

با سمه تعالی

رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: شیمی (۳) و آزمایشگاه

تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۹

سال سوم آموزش متوسطه

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی
http://aee.medu.ir

دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸

نمره

راهنمای تصحیح

ردیف

۱/۵	$\Delta H = [\text{مجموع آنتالپی های استاندارد تشکیل واکنش دهنده ها}] - [\text{مجموع آنتالپی های استاندارد تشکیل فرآورده ها}]$ $-1430 \text{ kJ} = [2 \times \Delta H^\circ (\text{CO}_2) + 4 \times \Delta H^\circ (\text{H}_2\text{O})] - [2 \times \Delta H^\circ (\text{CH}_3\text{OH}) + 2 \times \Delta H^\circ (\text{O}_2)]$ <p>توضیح: برای نوشتتن یکی از رابطه های بالا بدون محاسبات زیر «۰/۲۵» در نظر گرفته شود.</p> $\left[\underbrace{2 \times (-394 \text{ kJ})}_{\text{۰/۲۵}} + \underbrace{4 \times (-286 \text{ kJ})}_{\text{۰/۲۵}} \right] - \left[\underbrace{(2x)}_{\text{۰/۲۵}} + \underbrace{2 \times (0)}_{\text{۰/۲۵}} \right] = -1430 \text{ kJ}$ $\Rightarrow 2x = -502 \text{ kJ} \Rightarrow x = \Delta H^\circ (\text{CH}_3\text{OH}) = -251 \text{ kJ}$	۱۰ ص ۶۳ و ص ۶۴
۱/۲۵	$\left\{ \begin{array}{l} 69 \text{ g Na} \times \frac{1 \text{ mol Na}}{22/99 \text{ g Na}} = 3 \text{ mol Na} \xrightarrow{\text{ تقسیم بر کوچکترین مقدار}(1/25)} 3 \text{ mol Na} \times 1/25 \\ 31 \text{ g P} \times \frac{1 \text{ mol P}}{30/97 \text{ g P}} = 1 \text{ mol P} \xrightarrow{\text{ تقسیم بر کوچکترین مقدار}(1/25)} 1 \text{ mol P} \times 1/25 \end{array} \right. \Rightarrow \text{Na}_3\text{P} \times 1/25$	۱۱ ص ۱۶ تا ۱۴
۱/۵	<p>الف) کاهش آنتروپی «۰/۲۵» زیرا حل شدن گازها در آب با کاهش آنتروپی همراه است. «۰/۲۵» ص ۸۳</p> <p>ب) <u>حالت</u> «۰/۲۵» - زیرا حل شدن هیدروژن کلرید در آب خود به خودی است بنابراین باقیستی ΔG منفی باشد «۰/۲۵»</p> <p>یعنی با این که علامت عبارت $T\Delta S$- مثبت است «۰/۲۵» و لی علامت ΔH منفی است و در این مورد عامل مساعد (آنالپی) بر عامل نامساعد(آنتروپی) غلبه کرده است و فرایند حل شدن خود به خود پیش رفته است. «۰/۲۵» ص ۷۱</p>	۱۲
۱/۲۵	$5 \text{ g آهک سنگ} \times \frac{72 \text{ g CaCO}_3}{100 \text{ g آهک سنگ}} \times \frac{1 \text{ mol CaCO}_3}{100/0.9 \text{ g CaCO}_3} \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol CaCO}_3} \times \frac{44/0.1 \text{ g CO}_2}{1 \text{ mol CO}_2} = 1/58 \text{ g CO}_2$	۱۳ ص ۲۳ تا ص ۲۷
۱/۲۵	$22 \text{ mL KI(aq)} \times \frac{1 \text{ L KI(aq)}}{1000 \text{ mL KI(aq)}} \times \frac{0.17 \text{ mol KI}}{1 \text{ L KI(aq)}} \times \frac{1 \text{ mol Pb(NO}_3)_2(\text{aq})}{2 \text{ mol KI}}$ $\times \frac{1 \text{ L Pb(NO}_3)_2(\text{aq})}{0.12 \text{ mol Pb(NO}_3)_2} \times \frac{1000 \text{ mL Pb(NO}_3)_2(\text{aq})}{1 \text{ L Pb(NO}_3)_2(\text{aq})} = 22/67 \text{ mL PbI}_2$	۱۴ ص ۹۱ و ص ۹۲

همکار محترم ضمن عرض خدا قوت؛ لطفاً برای پاسخ های درست بر پایه کتاب (به جز به کاربردن تناسب در حل مسائل عددی)

نمره منظور فرمایید.